

U s n e s e n í

Vrchní soud v Olomouci projednal ve veřejném zasedání konaném dne 31. května 2012 odvolání obžalovaného **Tomáše V.**, nar. xxx, proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 23.3.2012, č.j. 28 T 1/2012-353, a rozhodl t a k t o :

Podle § 256 tr.ř. se odvolání obžalovaného Tomáše V. z a m í t á .

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 23.3.2012, č.j. 28 T 1/2012-353, byl obžalovaný Tomáš V. uznán vinným zločinem těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1, odst. 3 tr.zákoníku, jehož se dopustil ve večerních hodinách dne 22.7.2011 v katastru obce xxx, místní části xxx, v obytném vozidle Avia 30 umístěném na odlehlém místě u lesa, po předchozí slovní rozepři a požívání alkoholických nápojů, nejméně třikrát razantně udeřil kuchyňským hrncem o průměru 20 cm ležícího poškozeného Petra H., nar. xxx, do levé strany hlavy, kdy s ohledem na razanci útoku a místo, kam byl útok veden, musel být srozuměn s tím, že může způsobit poškození životně důležitého orgánu, čímž poškozenému způsobil povrchní tržně zhmožděnou ránu délky 3,3 cm pod středem levého obočí; povrchní tržně zhmožděnou ránu délky 2,5 cm za zevním koncem levého obočí; povrchní tržně zhmožděnou ránu délky 2,5 cm na zadní ploše levé temenní krajiny; prokrvácení měkkých pokrývek lebních v krajině čelně temenně spánkové vlevo a v zadní části levé temenní krajiny; prokrvácení levého spánkového svalu; zlomeniny boční plochy levé temenní kosti a šupiny kosti spánkové vlevo zasahující lomnými liniemi do levé střední a zadní jámy lební a rozsáhlý krevní výron nad tvrdou plenu mozkovou rozměrů 13 x 9 cm, výšky 2,5 až 3 cm s hmotností 185 gramů lokalizovaný na boční ploše levého temenního spánkového a týlního laloku mozku, v důsledku čehož poškozený v ranních hodinách dne 23.7.2011 zemřel, přičemž bezprostřední příčinou smrti poškozeného byl otok mozku při zlomeninách klenby a spodiny lební vlevo a při rozsáhlém krevním výronu nad tvrdou plenu mozkovou.

Za tento zločin byl odsouzen podle § 145 odst. 3 tr.zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 12 let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. d) tr.zákoníku zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou a podle § 99 odst. 2 písm. b) tr.zákoníku mu bylo uloženo ochranné léčení protialkoholní ve formě ústavní. Podle § 228 odst. 1 tr.ř. byla obžalovanému uložena povinnost nahradit poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, Krajská pobočka pro Zlínský kraj, Územní pracoviště Zlín, škodu ve výši 3.723,- Kč a Marii H. škodu ve výši 175.000,- Kč.

Proti tomuto rozsudku podal prostřednictvím ustanoveného obhájce obžalovaný odvolání, kterým napadl rozsudek ve výrocích o vině i trestu. V odůvodnění odvolání uvedl, že uznává, že v hlavním líčení bylo s největší pravděpodobností prokázáno, že mezi ním a poškozeným Petrem H. došlo předmětného dne k fyzickému konfliktu, resolutně však popřel, že by při tomto zamýšlel poškozenému způsobit těžkou újmu na zdraví. Je přesvědčen, že jeho jednání mělo být správně soudem kvalifikováno jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 146 tr.zákoníku. Pro správnou kvalifikaci jeho jednání nestačilo dovodit či mít za prokázané, že jednal úmyslně, nýbrž muselo býti prokázáno, že jednal v úmyslu způsobit poškozenému právě těžkou újmu na zdraví. Je pravdou, že útok proti poškozenému byl veden proti jeho hlavě, avšak tento útok byl veden plochou částí již tak plochého okraje hrnce, který nebyl s to způsobit za běžných okolností tak závažný následek, jaký u poškozeného nastal. Jinou situací by bylo, pokud by byly údery vedeny ostrým krajem hrnce proti hlavě poškozeného a tím docházelo v podstatě k sečným ranám na hlavě. Rozhodně se domnívá, že během hlavního líčení nebylo prokázáno zavinění smrti poškozeného ani ve formě nedbalosti. Pro tento případ nelze použít vyšší trestní sazby a je možno mu případně přičítat jen trestný čin těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 nebo odst. 2. Takovými případy jsou zejména ty, kdy se poškozenému nedostane lékařské pomoci, ačkoli tomuto objektivně nic nebránilo. Pokud by svědek H. zavolal lékařskou pomoc, zabránil by vzniku těžšího následku v podobě smrti poškozeného. Těžší následek bylo taktéž nezbytné posoudit i vzhledem k medicínské predispozici poškozeného, kdy jeho lebeční kost byla v místě šupiny kosti spánkové cca o 0,2 cm zřetelně menší než je průměr u běžné populace. Je pravděpodobné, že pokud by stejný útok byl veden proti osobě se standardní tloušťkou lebeční kosti, pak by tento útok zdaleka neměl tak tragické následky. O tom, že úmyslem obžalovaného nebylo poškozenému způsobit těžkou újmu na zdraví, svědčí i fakt prokázaný svědeckými výpověďmi o tom, že sám obžalovaný očekával, že se poškozený na druhý den objeví na místě jejich obvyklého srazu na náměstí s tím, že bude modrý. Tím měl na mysli, že přijde sice potlučený, ale bez nějaké vážné zdravotní újmy. Nezbytné bylo přihlídnout k poměrně četným fyzickým konfliktům obžalovaného s poškozeným nebo poškozeného se svědkem H. Žádný z fyzických konfliktů však nikdy nebyl veden ve snaze druhému vážně ublížit. Nebylo prokázáno, že by obžalovaný chtěl poškozenému způsobit těžké ublížení na zdraví a nebylo prokázáno, že by mohl jakkoliv předpokládat, že by svým jednáním mohl poškozeného dokonce usmrtit.

Závěrem podaného odvolání navrhl, aby jednání obžalovaného bylo právně hodnoceno jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 146 tr.zákoníku a pokud by odvolací soud neseznal důvody pro použití jiné právní kvalifikace, pak se domnívá, že trest mu udělený napadeným rozsudkem je trestem nepřiměřeně přísným.

Státní zástupce se u veřejného zasedání konaného k podanému odvolání vyjádřil tak, že skutková zjištění byla náležitě učiněna a co se týká právní kvalifikace, obžalovaný útočil na ležící osobu střední intenzitou předmětem, který lze považovat za zbraň. Útok směřoval na hlavu poškozeného, došlo k proražení spánkové kosti a následně k otoku mozku, na což poškozený zemřel. Obžalovaný si musel být vědom toho, že k takovému následku může dospět. Nálezací soud použil příslušnou právní kvalifikaci a uložil i přiměřený trest, odvolání obžalovaného proto navrhl zamítnout.

Vrchní soud v Olomouci jako soud odvolací především konstatuje, že odvolání obžalovaného bylo podáno osobou k tomu oprávněnou (§ 246 odst. 1 písm. b/ tr.ř.). Odvolání bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 248 odst. 1 tr.ř. a toto splňuje náležitosti obsahu odvolání podle § 249 odst. 1 tr.ř.

Odvolací soud přezkoumal z hledisek uvedených v § 254 odst. 1, odst. 3 tr.ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, neboť prioritně byl podaným odvoláním napaden výrok o vině. V zásadě tak přezkumná činnost odvolacího soudu nebyla nijak omezena.

Po přezkoumání napadeného rozsudku, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, především odvolací soud konstatuje, že řízení ani rozsudek samotný netrpí žádnými závažnými procesními vadami, tedy takovými, které by odůvodňovaly postup ve smyslu ustanovení § 258 odst. 1 písm. a) tr.ř.

V řízení proti obžalovanému Tomáši V. byla dodržena všechna stěžejní ustanovení trestního řádu, zejména ta, která mají zabezpečit právo obžalovaného na obhajobu, ustanovení týkající se zahájení trestního stíhání a seznámení se spisem. Obžaloba byla podána pro skutek, který je předmětem usnesení o zahájení trestního stíhání a totožnost skutku byla zachována i v popisu skutku uvedeném ve výroku rozsudku. Důkazy, které byly v tomto řízení provedeny, byly, až na důkazy mající charakter úkonů neopakovatelných či neodkladných, realizovány až po zahájení trestního stíhání, a jedná se tedy z tohoto úhlu pohledu o důkazy procesně relevantní. Nelze rovněž pominout, že obžalovaný měl od samého počátku trestního řízení ustanoveného obhájce, a tudíž nedošlo ke zkrácení jeho práv na obhajobu a ani v tomto smyslu nelze činnosti soudu prvního stupně ničeho vytknout.

Odvolací soud dále zjistil, že napadený rozsudek netrpí žádnými vadami, o kterých se zmiňuje ustanovení § 258 odst. 1 písm. b) až f) tr.ř. Krajský soud se v napadeném rozsudku správně, logicky a přesvědčivě vypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. Uvedl, jaké důkazy provedl, jak je hodnotil, jak se vypořádal s obhajobou obžalovaného a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl. Skutkovým zjištěním nalézacího soudu nelze tedy vytýkat nejasnost či neúplnost. Rozsudek netrpí podstatnými vadami a až na drobnou výjimku uvedenou dále svým obsahem odpovídá všem zákonným kritériím, která jsou specifikována v ustanovení § 120 až § 122 tr.ř., pokud jde o výrok a v ustanovení § 125 tr.ř., pokud se týká odůvodnění. Ve vztahu k rozsahu dokazování je pak možno konstatovat, že nalézací soud provedl dostupné důkazy v rozsahu pro rozhodnutí nezbytném, v souladu s ustanovením § 2 odst. 5 tr.ř. a zjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Pokud se týká rozsahu provedeného dokazování, k tomu nebyly námitky ani ze strany odvolatele.

Hodnocení důkazů, které tvoří podklad pro rozhodnutí o vině obžalovaného, bylo provedeno v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 tr.ř. při uvážení všech okolností případu, jak jednotlivě, tak i v jejich souhrnu. Ze strany nalézacího soudu bylo dbáno, aby byly stejně pečlivě objasněny okolnosti, svědčící ve prospěch i v neprospěch obžalovaného. Soudu prvního stupně nelze vytknout, že by některý důkaz neprovedl, případně, že by hodnocení důkazů bylo provedeno v rozporu se zákonem nebo pravidly formální logiky. Za této situace se odvolací soud s hodnocením důkazů krajským soudem plně ztotožnil. Vzhledem k tomu, že podle § 263 odst. 7 věta poslední tr.ř. je tímto hodnocením důkazů také vázán, je proto možno v podrobnostech odkázat na příslušné pasáže odůvodnění napadeného rozsudku.

Soud prvního stupně v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl skutečnosti, které vzal za prokázané, které nikoliv a z jakého důvodu (strany 7 – 8 odůvodnění napadeného rozsudku). Jelikož se soud prvního stupně náležitě vypořádal s obhajobou obžalovaného a odvolací soud se s jeho argumentací a následně i závěry plně ztotožnil, je možno na ně v podrobnostech odkázat.

Nad rámec argumentace nalézacího soudu považuje odvolací soud za vhodné k odvolacím námitkám obžalovaného uvést následující skutečnosti.

Soud prvního stupně nepochybil, pokud při ustálení skutkového stavu vyšel z opakovaně shodných výpovědí svědka H., které tento učinil v přípravném řízení před policejním komisařem dne 28.7.2011, při prověrce na místě dne 10.8.2011 a v hlavním líčení dne 23.3.2012, dále pak svědků A., P., A. a R., jakož i znaleckého posudku z odvětví klinické psychologie. V souladu se zásadou bezprostřednosti vyšel z porovnání fyzické konstituce obžalovaného a svědka H., které osobně při výslechu viděl. K tomuto je navíc

třeba poukázat i na obsah znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství (č.l. 149 - 181), z něhož vyplývá, že poškozený Petr H. v době smrti měřil 172 cm a hmotnost jeho těla byla necelých 49 kg. Naproti tomu obžalovaný Tomáš V. měří 187 cm a váží 89 kg, jde tedy o zjevný nepoměr mezi osobami poškozeného a obžalovaného a tomuto odpovídá i výsledek jejich fyzického konfliktu. Stejně tak i závěry odborného vyjádření z oboru metody pachové identifikace (č.l. 257-259), které soud prvního stupně v napadeném rozsudku nezmiňuje, nasvědčují kontaktu obžalovaného se zajištěným kuchyňským hrncem o průměru 20 cm a hmotnosti 906 g, který je soudem prvního stupně důvodně považován za nástroj, kterým obžalovaný nejméně třikrát razantně udeřil poškozeného. I závěry tohoto odborného vyjádření z oboru metody pachové identifikace tedy potvrzují věrohodnost svědecké výpovědi Zdeňka H., na jejímž základě soud prvního stupně důvodně vyslovil svůj závěr o vině obžalovaného.

Nalézací soud nepochybil ani při stanovení právní kvalifikace jednání obžalovaného Tomáše V., když zvolenou právní kvalifikaci jako zločinu těžké ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1, odst. 3 tr.zákoníku má odvolací soud za správnou. Nelze se ztotožnit s názorem obhajoby, že by jednání obžalovaného mělo být posuzováno jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 146 tr.zákoníku, neboť z popisu skutku, kterým byl obžalovaný uznán vinným, jednoznačně vyplývá, že ten za použití zbraně, jak správně zdůraznil státní zástupce, a to kuchyňského hrnce o průměru 20 cm a o hmotnosti 906 g, zaútočil na ležícího podnapilého poškozeného nejméně třemi razantními údery, kdy i znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, uvádí, že šlo o násilí nejméně střední intenzity, které navíc bylo zesíleno použitím popsaného kuchyňského hrnce. S ohledem na další zjištěná povrchová zranění nalezená na hlavě poškozeného, jakož i výpověď svědka H., lze mít na to, že kromě oněch tří razantně vedených úderů byl poškozený udeřen do hlavy ještě vícekrát. Následkem těchto úderů utrpěl poškozený nejen zlomeninu šupiny kosti spánkové vlevo, kdy bylo prokázáno, že síla lebeční kosti v místě šupiny spánkové kosti poškozeného byla zřetelně menší, než je průměr populace, ale utrpěl i zlomeninu boční plochy kosti temenní vlevo, což je patrné zejména z fotografie č. 8 na č.l. 165, přičemž z výpovědi znalce MUDr. Vitovjána u hlavního líčení (č.l. 323) se podává, že tloušťka lebeční kosti v oblasti šupiny kosti spánkové u poškozeného neměla zásadní vliv na utrpěné zranění, kterým bylo roztržení větve střední plenové tepny a následné krvácení do prostoru mezi lebeční kostí a tvrdou plenou mozkovou. Slyšený znalec se u hlavního líčení vyjádřil tak, že i pokud by poškozený měl tloušťku lebeční kosti v oblasti šupiny kosti spánkové takovou, jaká je průměrná tloušťka u většiny populace, následky vedeného útoku by byly pravděpodobně stejné. Je třeba poukázat na skutečnost, že kuchyňský hrnec užitý k útoku na poškozeného měl hmotnost téměř 1 kg a ani odvolací soud nemá pochybnosti o tom, že pokud by např. k útoku na poškozeného byl použit kámen či nějaký pracovní nástroj typu kladiva o uvedené hmotnosti a nejméně tři razantní údery by byly směřovány na kost temenní a kost spánkovou, mohlo by uvedeným mechanismem dojít ke vzniku těžké újmy na zdraví poškozeného ve smyslu § 122 odst. 2 písm. e) tr.zákoníku.

Správně také nalézací soud dovodil v jednání obžalovaného ve vztahu ke způsobení těžké újmy na zdraví poškozeného úmysl nepřímý podle § 15 odst. 1 písm. b) tr.zákoníku a ve vztahu ke způsobení smrtelného následku nedbalost ve smyslu § 16 odst. 1 písm. a) tr.zákoníku, neboť obžalovaný poté, co svůj útok proti poškozenému ukončil, se již o jeho další osud nezajímal a z obytného vozidla Avia, kde poškozený ležel, odešel, přestože musel vidět, že tento je zraněný na hlavě, ze zranění krvácí a prakticky nebyl schopen ani nijak výrazněji komunikovat. Odpovědnost za smrtelný následek proto nelze svalovat na osobu svědka H., který se přímo konfliktu nezúčastnil a na napadení poškozeného se nepodílel, neboť ke zraněním poškozeného došlo výhradně v přímé příčinné souvislosti s jednáním obžalovaného.

Pokud se týká výroku o trestu, nalézací soud při svých úvahách vycházel z ustanovení § 39 tr.zákoníku, který pojednává o stanovení druhu a výměry trestu, jakož i z ustanovení § 41 a § 42 tr.zákoníku, které obsahují výčet polehčujících a přitěžujících okolností. Krajský soud se dále zabýval osobou obžalovaného, jeho osobními poměry a stupněm jeho narušenosti, jakož i okolnostmi celého případu, jak to vyplývá ze strany 9 odůvodnění napadeného rozsudku. Za dané situace je tedy možno hodnotit uložený trest odnětí svobody ve výši 12 roků jako adekvátní společenské škodlivosti skutku spáchaného obžalovaným. Krajský soud postupoval v souladu se zákonem, pokud obžalovaného zařadil pro výkon trestu odnětí svobody podle § 56 odst. 2 písm. d) tr.zákoníku do věznice se zvýšenou ostrahou, neboť mu uložil trest za zvlášť závažný zločin ve výměře převyšující osm let.

S ohledem na závěry zpracovaných znaleckých posudků z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a klinická psychologie bylo obžalovanému též správně uloženo ochranné léčení protialkoholní ve formě ústavní, neboť obžalovaný trpí závislostí na alkoholu ve IV. fázi, a přestože je schopen si odříct první skleničku, další konzumaci alkoholu není schopen plně kontrolovat. Jeho pobyt na svobodě je z psychiatrického hlediska potenciálně nebezpečný a spisy o předchozích odsouzeních svědčí o tom, že se trestné činnosti dopouští prakticky vždy v souvislosti s konzumací alkoholu. Soudu prvního stupně je však třeba vytknout, že ve výroku necitoval i ustanovení § 99 odst. 4 tr.zákoníku, které stanoví formu ukládaného ochranného léčení. Jedná se však toliko o formální nedostatek, na který nebylo třeba reagovat zrušením uvedeného výroku a novým rozhodnutím odvolacího soudu.

Rovněž pokud se týká výroku o náhradě škody, nebylo ze strany odvolacího soudu shledáno žádných pochybení, neboť poškození Všeobecná zdravotní pojišťovna a Marie H. se se svými nároky na náhradu škody řádně a včas připojili k trestnímu řízení a provedeným dokazováním byla prokázána příčinná

souvislost mezi jednáním obžalovaného a způsobenou škodou. Za těchto okolností tedy byly splněny všechny zákonné podmínky pro postup dle § 228 odst. 1 tr.ř.

Jelikož odvolací soud neshledal v postupu soudu prvního stupně žádných pochybení, bylo odvolání obžalovaného podle § 256 tr.ř. zamítnuto.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí již není řádný opravný prostředek přípustný.

Do dvou měsíců od jeho doručení je možno proti němu podat dovolání. Dovolání mohou podat nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku rozhodnutí a obviněný pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se za dovolání nepovažuje. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni (v daném případě u Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci). O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud v Brně. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 4 tr.ř.) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu, s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr.ř. nebo § 265b odst. 2 tr.ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

V Olomouci dne 31. května 2012.

JUDr. Jiří Zouhar v.r.
předseda senátu

Mgr. Daniel Plšek v.r.
zpracoval

Za správnost vyhotovení:
Martina Kulíšková